

מ"ת 23538/03/17 - היועץ המשפטי לממשלה נגד הרי מאיר מימון עמר (עציר).

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט משה סובל

מ"ת 23538-03-17
המבקש

היועץ המשפטי לממשלה
באמצעות המחלקה לעניינים בינלאומיים
פרקליטות המדינה

נגד
המשיב

הרי מאיר מימון עמר (עציר). ע"י ב"כ עו"ד בני כץ

החלטה

1. בפני בקשת היועץ המשפטי לממשלה למעצר המשיב עד למתן החלטה בעתירה להכרזתו בר-הסגרה.

2. בהחלטתי מיום 25.5.17 קבעתי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת העבירה המיוחסת למשיב בכתב האישום המתוקן שהוגש נגדו ביום 6.10.16 לבית משפט מחוזי במחוז קולומביה שבארה"ב. העבירה היא קשירת קשר לביצוע הונאה באמצעים אלקטרוניים, לפי סעיף 1349 בפרק 18 ל-U.S.C., שדינה 20 שנות מאסר. עוד קבעתי שם כי קמות נגד המשיב שלוש עילות מעצר: **ראשית**, עילת מעצר הנובעת ממסוכנותו לפגיעה בשלום הציבור ורכושו, מסוכנות הנלמדת ממעשיו הלכאוריים הכוללים בתוכם התארגנות עבריינית לביצוע עבירות רכוש באורח שיטתי ובהיקף ניכר תוך שימוש באמצעים מתוחכמים; **שנית**, עילה הנובעת מחשש להימלטותו מאימת הדין, נוכח העונש הקבוע בארה"ב לעבירה עליה הוא עומד לדין, ולאור היותו בעל דרכון מרוקני והימצאות בני משפחתו במרוקו; **שלישית**, עילה הנובעת מהשיקול בדבר עמידת מדינת ישראל בהתחייבות הבינלאומית שנטלה על עצמה כלפי יתר המדינות החברות באמנת ההסגרה. לצד קביעות אלה, הוריתי לשירות המבחן להגיש תסקיר מעצר בו תיבחן אפשרות של חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני.

3. בתסקיר המעצר מיום 18.6.16 מפרטת קצינת המבחן את הרקע האישי והמשפחתי של המשיב, את מידת הסיכון הנשקף ממנו ואת מידת היכולת של חלופת מעצר ושל המפקחים המוצעים להפחית את המסוכנות לרמה נסבלת.

על פי האמור בתסקיר, המשיב בן 39, תושב ישראל מזה 5 שנים, נשוי ואב לשני ילדים קטינים. הוריו מתגוררים במרוקו, בה נולד. ארבעת אחיו מתגוררים אף הם בחו"ל. אין למשיב עבר פלילי. בשיחה עם קצינת המבחן תיאר עצמו כקרוב וצמצם בתיאור חלקו בעבירה בגינה נעצר, תוך שהוא משתמש בצידוקים שונים, משליך את האחריות על שותפיו למעשי המרמה, ומתכחש לדפוסי התנהגותו הבעייתיים ולסיכון הנובע מכך. יחד עם זאת, המשיב הפגין יכולת ורבליית גבוהה,

תחכום, כריזמה, מניפולציה, ושאיפה להישגים כלכליים המניעה את מהלכיו. התייחסותו הקורבנית של המשיב ונטייתו להפחית את חלקו במסכת העבריינית מגבירים, לדעת קצינת את המבחן, את מסוכנותו. גורמי סיכון נוספים הם האופי המאורגן והמתוחכם בו בוצעה המרמה, נגד מספר קורבנות ובמדינות שונות; העובדה שהמשיב פעל והצליח להסתיר את קשריו העברייניים מאשתו ומסביבתו הקרובה; והיותו בעל אזרחות זרה ובעל קשרים בחו"ל. אל מול גורמי סיכון אלה נלקחו בחשבון עברו הנקי של המשיב, חשיפת מעשיו בעקבות מעצרו והחוויה המטלטלת של המעצר וההתמודדות עם תנאי המעצר.

חלופת המעצר שהוצעה היא מעצר בית בביתו של המשיב בנתניה, תחת פיקוח של אשתו ושלושה מחבריו. קצינת המבחן נפגשה עם ארבעת המפקחים המוצעים, ושוחחה עמם בסיוע מתורגמנית לצרפתית. המפקחים המוצעים גילו נכונות לקיים פיקוח הדוק על המשיב במקום מעצר הבית, ואף לדאוג לכך שלא יעשה שימוש באמצעים אלקטרוניים ולא יוכל לגשת לאינטרנט. יחד עם זאת, המפקחים המוצעים התקשו להכיר באופי המניפולטיבי של המשיב, במסוגלותו להסתיר דברים אף מפניהם, ובתמונה המורכבת העולה מכתב האישום שהוגש נגדו. כל אלה הובילו את קצינת המבחן למסקנה "כי ההבנה שמציגים האיש והחברים, באשר לתפקידים כמפקחים, הנה קונקרטי ושוטחית בעיקרה, כשלמעשה, הם אינם ערוכים לאורך זמן, להתמודד עם מסוגלותו של הרי לתחכום ולמניפולטיביות, גם מולם וכלפיהם. להערכתנו, המפקחים המוצעים אינם מכירים באופן מספק בגורמים המניעים אותו והעלולים להביאו לחזור ולהתנהל באופן פורץ גבול, כשיתקשו לזהות זאת בזמן". משכך, ובהעדר יכולתה של חלופת המעצר המוצעת להפחית לאורך זמן את הסיכון הנשקף מהמשיב על רקע אישיותו, תפיסתו העצמית, וטיב הקשר בינו לבין המפקחים המוצעים, נמנעה קצינת המבחן מהמלצה על שחרורו מהמעצר.

4. המשיב טוען כי יש מקום לשחררו לחלופת מעצר או להעבירו למעצר בפיקוח אלקטרוני בביתו, חרף האמור בתסקיר. לטענתו, נוכח פרק הזמן הניכר בו צפוי להימשך הדיון בעתירה להכרזתו בר-הסגרה - דבר הנובע מבקשה שהגיש לקבלת חומרי חקירה שנאספו על ידי הרשויות בארה"ב - המשיך מעצרו עלול לשבור את רוחו ובכך לגרום לו לוותר על זכויותיו ועל טענות טובות שיש באמתחתו נגד הליך ההסגרה. זאת בשעה שסיכויי הרשעתו בארה"ב קלושים ביותר, בהינתן שמעשי המרמה הנטענים בכתב האישום לא בוצעו כלפי חברות אמריקניות והוא עצמו לא דרך כלל על אדמת ארה"ב. מנגד, תסקיר המעצר נמנע מלזקוף לחובת המשיב חשש להימלטות מאימת הדין - דבר המלמד כי חשש שכזה אינו קיים. אכן, לאור העובדה שאשתו וילדיו של המשיב מתגוררים בישראל, דרכוניו מופקדים במשטרה וקיים לגביו צו עיכוב יציאה מהארץ, אין כל חשש אמיתי להימלטותו לחו"ל חרף היותו בעל אזרחות זרה ומגורי הוריו ואחיו בחו"ל. בהעדר חשש להימלטות, נותר אך ורק החשש המוזכר בתסקיר לכך שהמשיב יחזור לבצע מעשי מרמה ממקום מעצר הבית. דא עקא, שחשש זה מבוסס בעיקרו על הסירוב של המשיב להודות בפני קצינת המבחן בעבירה שביצע. על פי פסיקת בית המשפט העליון, עובדה זו אינה יכולה לשמש שיקול בהחלטה על מעצר עד תום ההליכים. התמונה המתקבלת לאחר שמנטרלים שיקול זה, היא שאין כל חשש אמיתי לכך שהמשיב ימשיך לבצע ממקום מעצר הבית עבירות של הונאה באמצעים אלקטרוניים. המשיב כבר שהה במעצר בית, בפיקוח אשתו, במשך חודש בעקבות מעצרו הראשון בקשר לתיק זה בחודש נובמבר 2016 (לאחריו שוחרר אך לאחר מכן שב ונעצר). במהלך תקופה זו לא הפר את האמון שניתן בו ולא ביצע כל עבירה. לכך מצטרף העבר הפלילי הנקי של המשיב והאפקט ההרתעתי של חווית המעצר המטלטלת והקשה. בנוסף, מאחר שהמשיב מואשם בהונאה באמצעים אלקטרוניים, ניתן יהיה להבטיח כי במהלך מעצר הבית תישלל ממנו כל גישה לאינטרנט ולאמצעים אלקטרוניים אחרים. בהקשר זה מפנה המשיב להחלטות של בתי המשפט בהן נאשמים בעבירות אינטרנט שוחררו למעצר בית או הושמו במעצר בפיקוח אלקטרוני,

תוך הטלת מגבלות על נגישותם לאמצעי תקשורת אלקטרוניים.

5. היועץ המשפטי לממשלה מתנגד לבקשתו של המשיב, וטוען כי יש לכבד את עמדת שירות המבחן שלא ראה להמליץ על שחרור המשיב מהמעצר. לטענת המבקש, לא זו בלבד שלא קיימת הצדקה לסטייה מהמלצת שירות המבחן, אלא שבנוסף למסוכנות הנשקפת מהמשיב כאמור בתסקיר, קיים לגביו חשש הימלטות, המתחזק מהיותו בעל אזרחות מרוקנית ומהימצאות בני משפחתו במרוקו, עמה אין למדינת ישראל הסכם הסגרה. כמו כן, מעובדות כתב האישום עולה שבידי המשיב אמצעים כספיים רבים וקשרים בחו"ל, ואלה יאפשרו לו להימלט מישראל ביתר קלות מאימת הליכי המשפט בארה"ב והעונש הכבד של 20 שנות מאסר הצפוי לו בארה"ב אם יורשע. על הטענה בדבר התמשכות הדיון בעתירת ההסגרה, מגיב המבקש כי המשיב הוא זה שביקש לקבל חומרי חקירה, וגם דחיית מועדי הדיון נעשתה לבקשת ב"כ המשיב בשל נסיבותיו האישיות.

6. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים מצאתי כי יש לאמץ את עמדת שירות המבחן ולהותיר את המבקש במעצר עד תום הליכי הדיון בעתירה להכרזתו בר-הסגרה.

7. כנקודת מוצא לדיון, השיקולים שבית המשפט נדרש לבחון במסגרת בקשת מעצר עד לתום הליכי ההסגרה דומים לאלו החלים בבקשות מעצר עד תום ההליכים הפליליים המתנהלים בישראל על פי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), תשנ"ו-1996 (להלן - **חוק המעצרים**) (בש"פ 3453/11 ווין נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (13.5.11); בש"פ 5524/15 בן משה נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (19.8.15); בש"פ 725/09 היועץ המשפטי לממשלה נ' אברג'יל, פסקה 14-15 (30.1.09) (להלן - **עניין אברג'יל**)). עם זאת, במסגרת הליכי הסגרה יש להעניק משקל מיוחד לחשש מפני הימלטות המבוקש מאימת הדין ולהתחייבויות הבינלאומיות שנטלה על עצמה מדינת ישראל כלפי המדינה המבקשת את ההסגרה (בש"פ 5589/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (4.8.10)). בית המשפט העליון עמד על כך בעניין **אברג'יל**:

"מסגרת השיקולים הרלבנטיים לענין מעצר בהליך הסגרה דומה, אף כי לא זהה לזו החלה בהליך מעצר רגיל. בשני ההליכים נשקלת תשתית הראיות, ונבחנת עילת מעצר. אלא שהמשקל הניתן לעילת המעצר, ובמיוחד זו המתמקדת בחשש להימלטות המבוקש, שונה בשתי המערכות. בהליך מעצר רגיל, מירווח הסיכון שניתן לקחת בשל חשש להתחמקות הנאשם מהדין (או שיבוש אחר בניהול המשפט) גדול ממירווח הסיכון הסביר שניתן לקחת בהליך הסגרה בשל טיבו המיוחד של ההליך ובשל מחויבותה של המדינה לסייע באכיפת החוק במסגרת התחייבותה הבינלאומית. בהליך הסגרה ניתן לעילת המעצר בגין חשש להימלטות, ואף חשש לשיבוש הליכי משפט, משקל סגולי מיוחד בשל אופיו של ההליך, הטומן בחובו סיכון מובנה לתקלה, נוכח הקלות המאפיינת את תנועותיו של המבוקש בארצות העולם העומדת בדרך כלל ברקע בקשת ההסגרה, ונוכח עוצמתו של האינטרס הציבורי הכרוך בקיום חובותיה הבינלאומיות של המדינה" (שם, פס' 16).

8. בעבר, נהגה הגישה לפיה מחויבותה של מדינת ישראל כלפי המדינה מבקשת ההסגרה מהווה שיקול מכריע בשאלת מעצרו של מבוקש, עד כי מעצר במסגרת זו הפך לכלל ואילו שחרור לחלופת מעצר הפך לחרג נדיר (בש"פ

8283/08 בראשי נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (6.10.08) (להלן - **עניין בראשי**); בש"פ 3775/90 מדינת ישראל נ' ריין, פ"ד מד(4) 353, 357-358 (1990)). עם השנים, בעקבות חקיקתם של חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו וחוק המעצרים **"המחיל עצמו כאמור מכוח עיקרון 'התחולה הכללית' גם על מעצר מכוח חוק ההסגרה"**, השתנתה הגישה בעניין זה (עניין בראשי, שם; בש"פ 3974/07 פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 9 (20.5.07)), וכיום שחרורו של מבוקש אינו עוד "חריג נדיר". נקבע, כי אף בסוגיית המעצר בטרם הסגרה, הכלל הוא כי **"מקום בו ניתן להימנע ממעצר יש לעשות כן, תוך הבטחתן של התכליות המבוקשות באמצעים אחרים, פוגעניים פחות"** (שם, פסקה 10). עם זאת, במסגרת בקשת מעצר לצורך הסגרה נדרש לבחון האם יש **"באמצעים אחרים"** אלה כדי להגשים את התכלית הכפולה כאמור. לפיכך, שחרור המבוקש, הגם שאינו עוד בגדר החריג לכלל, צריך להיבחן **"תוך שקילה זהירה של מכלול השיקולים שלעניין, ותוך בחינה פרטנית של הנסיבות הקשורות למבוקש ולפרשה כולה"**. לעניין זה נאמר בבש"פ 9336/01 כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נו(2) 289, 292-293 (2001):

"כפי שנראה להלן, השתנה במשך השנים - ובייחוד אחרי חקיקתו של חוק-יסוד: כבוד האדם וחירותו - משקלם היחסי של הטעמים הנשקלים בהחלטה לעצור אדם לצורך הסגרתו. אולם למרות השינוי עדיין נשארה בעינה, כשיקול מרכזי וכבד משקל, חובתה של המדינה לכבד את התחייבותה כלפי המדינה המבקשת את הסגרתו של המבוקש לפי אמנת הסגרה ולהבטיח את ההסגרה. על כך נאמר - אמנם, לעניין מי שכבר הוכרז כבר-הסגרה - כי עניין זה אין פירושו, כי לעולם לא ישוחרר בערבות אדם שהוכרז כבר-הסגרה, עד לבירור ערעורו, אלא רק, כי בקשת השחרור, כאמור, צריכה להיענות רק במקרים נדירים, וכאשר קיים נימוק רציני, המצדיק זאת..." (דברי הנשיא אגרנט בב"ש 91/70 מדינת ישראל נ' פולוק, בעמ' 19). כך נאמר גם כי בהליכים כאלה יש מקום **"להתחשבות מיוחדת במאטריה ההסגרית, באופן שלעיתים יהא מקום לעצור מבוקש... גם אם על-פי דיני המעצר הכלליים החלים לענין חשוד או נאשם המובא לדין בישראל, היה מקום לשחררו"** (דברי השופט (כתוארו אז) ברק בב"ש 67/80 אורנשטיין נ' מדינת ישראל, בעמ' 503).

9. חשש ההימלטות של המשיב מאימת הדין הוא רציני וממשי בנסיבותיו של המשיב דנא, וזאת מהטעמים עליהם עמד היועץ המשפטי לממשלה. יש לדחות את טענת המשיב כי החשש להימלטותו אינו קיים משום שקצינת המבחן לא הזכירה אותו בתסקיר המעצר. סעיף 21א(ב) לחוק המעצרים מורה כי **"תסקיר מעצר יכלול את נסיבותיו האישיות של הנאשם, משמעות המעצר, החלופות למעצר ולשחרור, או המלצה בדבר תנאים מיוחדים לשחרור בערובה והפיקוח עליהם"**. עורך התסקיר אינו מחויב להתייחס בתסקיר לשאלת חשש הימלטות הנאשם מהליכי המשפט או להעריך את עוצמתו של החשש האמור. כך למצער כאשר בית המשפט לא הורה במפורש להתייחס לכך בתסקיר. להבדיל מהערכת המסוכנות, לגביה הידע והכישורים המקצועיים של קצין המבחן הם בעלי תרומה סגולית לפריסת מערך השיקולים המלא בפני בית המשפט, הרי שהערכת המוטיבציה והיכולת של נאשם לחמוק מהליכי השפיטה יכולה פעמים רבות להיעשות על ידי בית המשפט בכוחות עצמו. במקרה הנוכחי, לא ביקשתי משירות המבחן בהחלטה מיום 25.5.17 לכלול בתסקיר המעצר התייחסות לחשש ההימלטות. ממילא אין לראות בהעדרו של אזכור מפורש של נושא זה בתסקיר, משום הבעת דעה של קצינת המבחן כי החשש אינו קיים. לא זו אף זו, אלא שבתסקיר (עמ' 4) הוזכרה לגבי המשיב **"עובדת היותו בעל אזרחות זרה וקשרים בחו"ל"**.

10. כפי שנקבע בפסיקה הנזכרת לעיל, משקלו של חשש ההימלטות בהליכי הסגרה גבוה ממשקלו בהליכי מעצר

פנים-ישראליים נוכח השיקול המיוחד בהליכי הסגרה הנוגע למחויבות שנטלה עליה המדינה לסייע באכיפת החוק במסגרת התחייבותה הבינלאומית. "מירווח הסיכון" בעניינו אינו גדול. אליו מצטרפת הערכת המסוכנות בתסקיר המעצר. כידוע, אף שתסקיר מעצר אינו מחייב את בית המשפט **"ראוי שהתערבות השופט בקביעות תסקיר המבחן תיעשה בזהירות ובמשורה, תוך שמירה על מעמדו של קצין המבחן כגורם מקצועי המסייע בידי בית המשפט בהכרעותיו"** (בש"פ 787/12 מדינת ישראל נ' סלאימה (26.1.12)). גישה זו תורגמה לכלל האומר כי דחיית המלצה שלילית של שירות המבחן לא תיעשה על ידי בית המשפט אלא בהתקיים שיקולים כבדי משקל לסטייה מהמלצת התסקיר (בש"פ 3286/07 מדינת ישראל נ' עמר (16.4.07); בש"פ 9354/02 מדינת ישראל נ' גידניאן (5.11.02)). במקרה הנוכחי לא מצאתי כל טעם, לא כל שכן טעם כבד משקל, לסטייה מעמדת קצינת המבחן כי לנוכח האישיות של המשיב, אופן התייחסותו לעבירה שביצע לכאורה ואופי היחסים בינו לבין המפקחים המוצעים, לא יהיה בכוחם של האחרונים למנוע ממנו לאורך זמן לחזור ולבצע ממקום מעצר הבית מעשי הונאה פוגעניים דוגמת אלה עליהם הוא עומד לדין בארה"ב.

11. לא למותר להזכיר כי עניינו בהונאה שבוצעה על ידי המשיב באמצעים אלקטרוניים שאפשרו הגעה לקורבנות שמעבר לים ומבלי צורך במפגש ישיר עמם. שעה שמדובר בעבירות מסוג זה, קטנה הנכונות לסמוך על מעצר בית או על מעצר בפיקוח אלקטרוני ככלים המסוגלים להקטין את המסוכנות הנשקפת מהנאשם. עמד על כך השופט עמית בבש"פ 4720/15 בן משה נ' מדינת ישראל (28.7.15, פסקאות 19-20):

"העבירות בוצעו במרחב האינטרנטי, תוך שימוש במחשבים ביתיים ותוכנות ייעודיות, ונשענו על תחכום ותכונותיהם האישיות של המבצעים. אופן ביצוע העבירות ונסיונם של המשיבים להעלים ראיות, משליכים לא רק על מידת מסוכנותם, אלא גם על האפשרות לשחרור לחלופה של מעצר באיזוק אלקטרוני או חלופת מעצר אחרת. שיטת המרמה חבקה עולם וכללה שיחות מישראל לצרפת, העברות בנקאיות מצרפת למדינות אירופאיות שונות, ומשם לחשבונות בנק בסין - בכל אלה יכולים העוררים להמשיך גם בתנאי מעצר בפיקוח אלקטרוני או חלופה אחרת, תוך שיבוש והעלמה של ראיות במרחב הווירטואלי. יתרה מזו, גורלם של כספי המרמה עדיין לוט בערפל, לאחר שהועברו לחשבונות בנק בסין, חשבונות שלא ברור בשלב זה מי עומד מאחוריהם. נוכח היקף הכספים שהועברו - ויש לקחת בחשבון כי ייתכן שבוצעו עבירות תרמית נוספות שטרם נחשפו - הפיתוי למלט את הכספים במספר פעולות מחשב הוא גדול, והדבר יכול להיעשות בתנאי חלופת מעצר".

לא למותר לציין כי גם באותה פרשה, כמו במקרה שלפנינו, תסקיר המעצר מצא כי חלופת מעצר הבית אינה מסוגלת לספק מענה מתאים למסוכנות הנאשם, וכי אין ביכולתם של המפקחים המוצעים להציב בפניו גבולות במידה מספקת.

12. לאור כל האמור, החלטתי על מעצרו של המשיב עד למתן החלטה בעתירה להכריז עליו בר-הסגרה.

ניתנה היום, ב' תמוז תשע"ז, 26 יוני 2017, במעמד המשיב וב"כ

הצדדים.